

INSTRUKTIONER 80-TALSVAGNAR

Observera, instruktionen är helt nyskriven och uppdateras fortfarande.

Titta på produktsidan på www.mollehem.se efter senaste versionen.

NYTT är att vagnarna har ändrats lite. Det finns alltså två varianter vilka producerade före resp. efter 1 oktober. Största skillnaden mellan dessa gäller fönstren, se detta kapitel.

HJÄLPMEDEL SOM KAN BEHÖVAS

Nyttiga verktyg:

Kniv typ skalpell

Sax

Nålfilar

Slippapper, mycket finkornigt

Cyanlim, gärna två sorter, en mycket tunn och lättflytande till fönster och en lite tjockare till etsdetaljer m.m.

Borrar ca 0,4, 1,0, 1,4 och 1,6 mm.

BYGGSTEG

RENSNING

Gå över alla plastdetaljer och skär/fila bort gjutskägg.

På vagnskorgen är det i fönstren och på undersidan.

Var noggrann, särskilt i fönstren då passningen för "glasrutorna" är väldigt tajt. När fönsterhålen rensas/filas så håll filen vinklad så att det främst är den inre kanten som bearbetas. Dels sitter gjutskägget i innerkanten och dels riskerar man inte att skada "fönsterkarmen" på utsidan.

I nedkanten så kan det finns luftbubblor. Vi har försökt rensa bort exemplar där luftbubblorna påverkar utsidan. Om det finns större bubblor så kan det vara lämpligt att fylla ut dem.

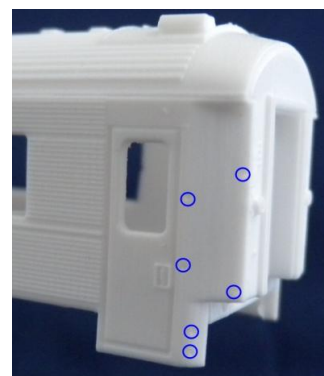
Gör hål från baksidan och full i lite CA-lim i bubblan. Spraya med accelerator eller strö på lite bakpulver för att sätta igång härdningen. Skrapa ev. av på baksidan om det behövs.

Gå över och gör hål för etsdetaljerna. Lämpligt här är en borr på 0,4 mm och/eller en brotsch.

Hålens placering enligt bilden.

Kolla så att underrede och korg passar fint ihop. Rensa insidans nederkant och underredet om något tar emot.

OBS! Underredet är gjort med klockren passning, MEN den långa smala gjutformen förlänger sig efterhand som man gjuter – det innebär att underredet kan vara något för långt. Enklast ordnas detta genom att underredet kapas på tvären, gärna med en lite bredare såg. Efter kapningen läggs underredet på plats i kåpan och material kan tas bort i skarven tills underredet passar bra. Underredet kan sedan limmas ihop (om så önskas) med lite CA-lim.

Borra upp underredets hål för boggie. Boggien fästs i underredet med skruv M1.6.
Borra upp hålet så att skruven kan dras fast med sina gängor. Lämpligt borrhål 1.4–1.5 mm.

FÖRBEREDELSE FÖNSTER

De gjutna fönstren ser OK ut vid normal användning. Gillar man närbildsfotografering och vill ha riktigt klara fönster så kan fönstren poleras. Använd i så fall ett polermedel avsett för plast, t.ex. Novus 1, 2 och 3.

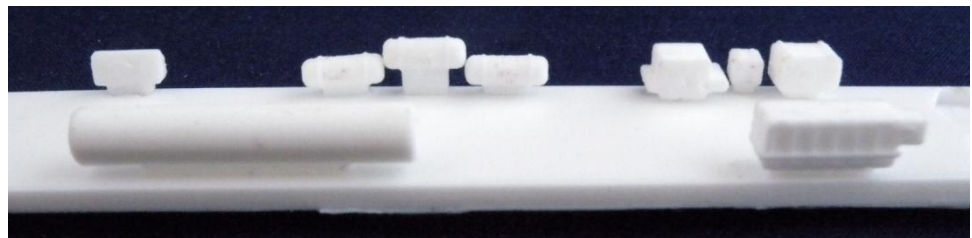
OBS, fönstren har gjutits sammanhängande med tanken att de kan sättas upp i ett moment per sida.
På grund av mängden fönster så har det blivit väldigt liten sannolikhet att lyckas gjuta en hel fönstersats helt utan blåsor. Med byggsatsen följer oftast flera uppsättningar fönster med skadade rutor markerade. Man får alltså oftast plocka fönstren till en sida från två satser.

DETALJER PÅ UNDERREDET

Rensa detaljerna från gjutskägg. Detaljerna kan ha sin "gjutpinne" kvar.

Skall detaljerna ges samma färg som underredet i sin helhet så kan detaljerna limmas på plats. Annars så målas detaljerna separat och limmas på plats när allt är klart.

Kolla din förebild för detaljernas placering. Underredet har förborrade hål för placering enligt den ritning som modellen utgått ifrån. Kolla hålen och borra upp dessa vid behov.

Den färdiga vagnen väger cirka 20 gram att jämföra t.ex. med Fleischmanns svenska 40-talsvagnar som väger 36 gram. 15-20 gram extravikt kan lämpligen limmas fast på insidan av underredet. Ta t.ex. några brickor eller muttrar.

BUFFERTAR

Rensa buffertarna från gjutskägg. Slipa av fronten så den blir slät.

Borra upp bufferthålen i korgen, 1mm, och passa in buffertarna. Den sneda fasningen på buffertarna skall vara in mot mitten och uppåt.

Måla ev. buffertarna i lämplig grå/svart färg. Ska hela korgen målas svart så kan buffertarna limmas på plats och målas med korgen.

BOGGIE

Rensa försiktigt boggien från gjutskägg. Använd t.ex. en spetsig tandpetare för att pilla bort gjutskägg mellan detaljer på sidan.

Testa så att hjulen rullar fint, annars kan det behöva rensas lite försiktigt i hjulaxelhålet. Skulle hålet behöva borras upp något så använd en 1mm borrhål och ta det försiktigt. De är inte mycket gods runt om och på utsidan!
När allt är målat och klart kan hjulaxelhålet få en mycket liten dos olja.

Borra upp hålet för fästskruven så att skruven löper lätt. Lämpligt borrhål 1.6 mm.

Boggien skruvas fast i underredet. Borra hålet i underredet mindre än skruvens diameter och låt skruven gånga sig in i underredet.

FÖNSTERBÅGAR

Det finns två varianter av byggsatsen producerade före resp. efter 1 oktober 2013.

På den äldre skall fönsterbågarna placeras ut efter att fönsterglasen monterats. Bågarna vilar mot glaset.

På den nyare, kan fönsterbågarna monteras i samband med målningen.

Modellen målas och dekalerna sätts på plats. Fönsterhålen har en tunn fals där fönsterbågarna kan placeras. Lägg ut fönsterbågarna i fönsterhålen, en sida i taget. Klarlacka över dekalerna och fönsterbågar. Lacken låser fönsterbågarna på sin plats.

OBS, en miss på etsarket för R4 - fönsterbågar till de minsta fönstren saknas!

Falsen i fönsterbågen kan målas svart, eller så lämnas fönstren utan åtgärd tills vidare. Fönsterbågar kommer någon gång i början 2014.

MÅLNING

Om släppmedel använts vid gjutningen kan sådant finnas kvar på plasten. Det kan vara lämpligt att tvätta av kåpan med diskmedel och vatten. Korg, underrede och boggie kan sedan målas.

Färgsorter passar mer eller mindre bra tillsammans. T.ex. så kan "enamel-färger" (t.ex. "SJ-färgerna" från SMJ) ha lite svårt att fästa på andra färger och direkt på plastkåpan. Det märks främst när man behöver maskera med tejp och färgen under tejpens följer med när tejpens tas av.

Skall kåpan maskeras för målningen så var alltså noga med att grunda med en passande grundfärg.

Till ovan nämnda färger från SMJ rekommenderas att använda klarlack, t.ex. Tamiya's TM-80.

Skall kåpan målas svart för SJ's moderna målning så kan t.ex. "Hagmans Matt svart" användas direkt.

Kolla hjulaxelhålet och rensa från ev. färg.

DEKALER

På dekalarket finns ett antal dekalerna. Vilka som används beror på förlagan – kolla på foton för den valda förlagan om dekalerna finns med och var den sitter.

När dekalerna sätts så klipp ren dekalerna på tre sidor. Lämnas en flik på den fjärde sidan och skär istället genom plastfilmen nära dekalerna. När man sedan arbetar med dekalerna så håller man i fliken med en självhållande pincett.

Efter att dekalerna sitter på plats skall de få ett par lager skyddande lack över. På nyproducerade kåpor placeras fönsterbågarna ut innan denna lackomgång – se kapitel om fönsterbågar.

ETSDETALJER

1. Handräcke vid dörr
2. Handräcke vid hörn
3. Fotsteg vid hörn

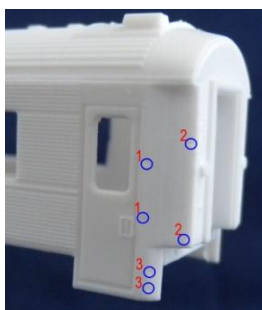
Övriga detaljer är fönsterkarmar för olika varianter av vagnarna.

Observera att endast fönster på sidorna har karmar. Fönstren i dörrarna har ej karmar.

Det är enklast att måla detaljerna när de sitter kvar i etsarket.

Fönsterkarmar kan lämnas omålade om man önskar metallfärg på dessa.

För att lossa en detalj så lägg etsarket på en oöm yta och tryck av fästet med skarp brytkniv så långt från detaljen som möjligt. Klipp därefter bort fästet från detaljen med en vass sax.

När alla dekalerna och etsdetaljerna är på plats så kan ett lager matt lack vara lämpligt.

FÖNSTER

När vagnen i övrigt är klar och färdigmålad/lackad så kan fönstren monteras.

Kolla så att fönsterhålen är helt renskurna så att glaset kan passa.

Tryck försiktigt glaset på plats med något mjukt typ trä eller dylikt. När glaset sitter på plats så kan de fästas permanent genom att tunt CA-lim läggs mot glaskanten på insidan av kåpan. Kappilärkraften gör att limmet sugas in under glaset. Det behövs väldigt lite lim!

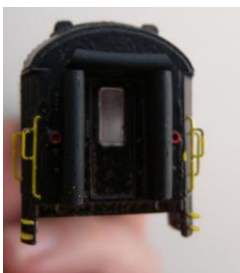
De etsade fönsterkarmarna klipps helt rena och placeras i fönsterhålet från utsidan. Även dessa fästs med CA-lim. Här krävs mycket stor försiktighet så att inte lim kommer ut på "glaset".

OBS – detta gäller byggsatser producerade före 1 oktober 2013, se kapitel om fönsterbågar.

På en vagn är några fönster öppningsbara och andra fasta. Kontrollera mot din förebild för att se vilka fönster som är öppningsbara eller fasta – det varierar.

GUMMISVULST

En bit svart slang kan kapas upp och limmas runt övergången mellan vagnarna.

Klipp två bitar 13,5mm med raka kanter och en bit med snedskurna kanter, 10mm på längsta delen.

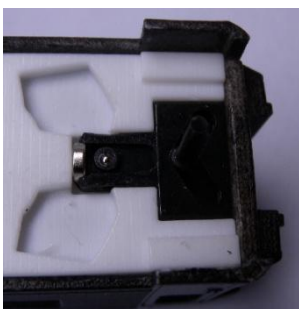
En bit pianotråd instucken i slangen håller den rak vid limningen. CA-lim fungerar bra för limningen.

Limma de raka bitarna stående och den snedställda biten horisontellt ovanför.

KOPPELFICKA

Kortkoppelkulissen har en utstickande klack. Såga eller skär av den.

Kulissen passar nu i sitt hål på undersidan av vagnen

Lägg kulissen på en bordsskiva och tryck fast koppelfästet i kulissens pinne.

Fästet hamnar en liten bit ovanför mitten på stången. Den exakta höjden anpassas när vagnen är klar och står på spåret. Höjden mellan spårets överkant och kopplets mitt (spetsen fram) skall vara 4.5mm.

Kulissen limmas på plats. Ta bara en liten klick lim på en punkt så kan kulissen sprättas bort vid behov.

Skall de medföljande kopplen användas så rensa dessa från gjutskägg och slipa gärna av den snedställda ytan där två koppel möts vid hopkoppling. Kolla noga att det är rensat runt fästet där kopplet möter koppelfickan.

Måla ev. kopplet i lämplig färg.

OBS. Det medföljande kopplet följer NEM-normen i storlek men verkar aningen stort jämfört med andra koppel. Det är precis att två koppel passar ihop. Framtagning av ett nytt bättre koppel pågår och de som vill kan beställa nytt koppel kostnadsfritt när detta finns framme.

Koppelfickan följer NEM-standard och normala standardkoppel skall passa.

MER INFO

På <http://www.mollehem.se> finns senaste versionen av denna instruktion och varifrån den också kan skrivas ut i större format om så önskas.

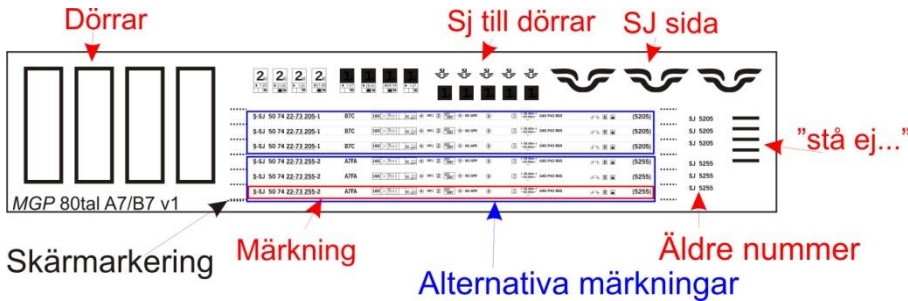
Frågor, kommentarer, tips och kanske ett foto på byggda modeller, kan skickas till mgp@mollehem.se

Lycka till!

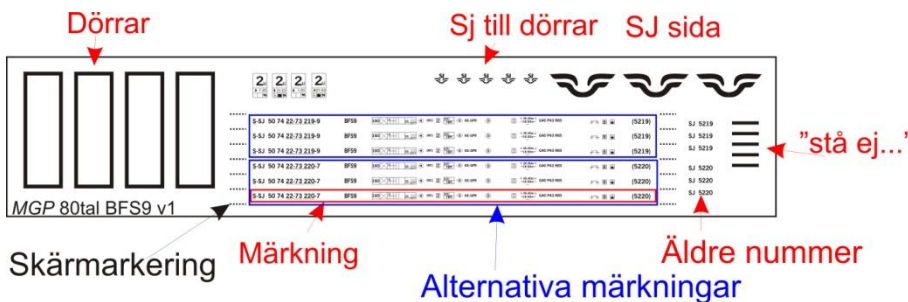
APPENDIX 1 DEKALER

Nya vagnar är försedda med den långa EVN-koden som står först i märkningen. På äldre vagnar kan den bytas ut mot det "äldre numret".

Dekalen till A7/B7 innehåller märkning för båda A och B-variant.

På dekalen till BFS9 finns två vagnsnummer. De tre första raderna med märkning är det ena numret och de tre följande ger det andra numret.

Dekalen till R4 har två olika vagnsnummer. Det första är till den helröda medan det andra numret passar grå/röd målning. Två olika storlekar på dörremblemet finns med. Det är den större som passar bäst rent skalmässigt.

OBS. Med de första byggsatserna av R4 så medföljde dekal version "V.1". Det stora SJ-emblemet för vagnssidan var något för stort och detta är justerat på "v.2". Har någon "v.1" så byt ut den hos MGP.

